

Subsydia: publiczne fundusze na usługi publiczne

Przyszła Wspólna Polityka Rybołówstwa (WPRy) musi zapewnić, aby publiczne środki wspierały odnowę zasobów rybnych i ułatwiły przejście ku zrównoważonym połowom.

Postulowana polityka

OCEAN2012 proponuje zreformowaną WPRy, która:

- wstrzyma pomoc przyczyniającą się do utrzymywania lub zwiększania nadmiernych mocy połowowych, zwłaszcza zaś, wszelką pomoc na modernizację statków;
- wstrzyma pomoc publiczną na finansowanie dostępu do zasobów rybnych;
- wykorzystywać będzie środki na tworzenie dobra publicznego na przykład: na badania, na lepszą kontrolę i egzekwowanie prawa oraz na współpracę pomiędzy rybakami, naukowcami, a także na zwiększenie zaangażowania interesariuszy; oraz
- zapewni przejrzystość i dostępność informacji o subsydiach dla rybołówstwa.

się do powstawania nadmiernych mocy połowowych i przetworzenia. Dotyczy to w szczególności wszystkich „subsydium podstawowych”, takich jak: subsydia majątku połowowego i kosztów operacyjnych, a także innych subsydium odnoszących się bezpośrednio do komercyjnej strony połowów i produktów rybnych, czyli subsydium przetwórstwa i cen. Odkładanie w czasie zakazu

tych subsydium przedłuży jedynie ich szkodliwe działanie i sprawi, że działania naprawcze zostaną będą utrudnione.

Wpływ pomocy na modernizację

Pomiędzy rokiem 2000 a 2008 flota UE potawiająca tuńczyka błękitnopłetwego, którego zasoby są na granicy wyginięcia, otrzymała subsydia z UE o łącznej wartości 34,5 mln euro. Z tej kwoty, 33,5 mln euro przeznaczonych zostało na budowę i modernizację jednostek połowowych, a jedynie niewielka część na złomowanie. Subsydia umożliwiły ponadto przetworzenie innych kluczowych gatunków ryb europejskich, takich jak morszczuk nowozelandzki i żabnica.

Analiza subsydium UE w okresie od 2000 roku do 2006 roku pokazuje, że pomoc na modernizację jednostek połowowych jest korzystna jedynie dla niewielkiej liczby właścicieli jednostek, w szczególności właścicieli dużych jednostek o dużej mocy, zdolnych do powodowania wyższej śmiertelności połowowej. Dla jednostek poniżej 12 metrów, dwa razy wyższe środki wykorzystane zostały na złomowanie niż na modernizację i budowę. Zaś jednostki powyżej 24 metrów otrzymały znacznie więcej funduszy na modernizację i budowę niż na złomowanie.

Dostęp w trzecich krajach

Dopłaty za prawa połowowe w wodach należących do krajów trzeciego świata przyczyniają się do przetworzenia. OCEAN2012 proponuje, aby operatorzy z UE pokrywali pełne koszty swojego dostępu.

Subsydia paliwowe

Ulgi podatkowe na paliwo do połowów sprzyjają metodom połowowym o wysokiej paliwochłonności, co często powoduje większe oddziaływanie na środowisko morskie i nie zapewnia bodźców do przechodzenia na bardziej paliwooszczędne techniki połowów.

Opis sytuacji

Wadliwie skonstruowane subsydia są zagrożeniem dla sytuacji ekonomicznej przybrzeżnych społeczności. Komisja Europejska uznała istnienie związku pomiędzy obecnym poziomem przetworzenia i nadmiernymi mocami połowowymi, a udzielaną pomocą finansową. Komisja wyraziła to w następujący sposób: “Europejska flota rybacka w wielu wypadkach wywiera nacisk połowowy na zasoby przewyższający dwu-, lub nawet trzykrotnie poziom zrównoważony. Przyczyniły się do tego udzielane subsydia.”¹

Łączna kwota subsydium dla europejskiego sektora rybołówstwa nie jest znana. W wielu państwach członkowskich koszt ponoszony przez budżet krajowy na zarządzanie i subsydiowanie rybołówstwa przekracza pieniężną wartość połowów.

W ramach strategii zrównoważonego rozwoju, UE zobowiązała się do usunięcia ekologicznie szkodliwych subsydium, proponując stworzenie mapy ich stopniowego eliminowania do 2008 roku. Do dnia dzisiejszego mapa taka nie powstała.

Eliminacja szkodliwych subsydium

Reforma WPRy stanowi wyjątkową okazję do wyeliminowania subsydium, które są nie tylko szkodliwe dla środowiska naturalnego, ale również niosą ze sobą szkody ekonomiczne i społeczne. Ponadto w ramach reformy należy skierować pomoc na działania, które przyczynią się do perspektywicznego zrównoważonego rozwoju rybołówstwa w Unii Europejskiej.

UE powinna niezwłocznie zakazać subsydiowania przyczyniającego

¹ Komisja Europejska(2008) Refleksje na temat dalszej reformy WPRy

Wadliwie skonstruowane subsydia stanowią zagrożenie dla sytuacji ekonomicznej przybrzeżnych społeczności. Komisja Europejska uznała istnienie związku pomiędzy obecnym poziomem przetłówienia i nadmiernymi mocami połowowymi, a udzielaną pomocą finansową.

Pomoc dająca wszystkim korzyści

Oczywiste jest, że nie wszystkie subsydia dla rybołówstwa są szkodliwe, jednakże nowa WPRyb musi zapewnić by środki publiczne wspierały dobro publiczne, a tym samym, aby przyczyniały się do tworzenia społecznych wartości.

Raport specjalny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 2007 roku², naświetlił fiasco państw członkowskich w dziedzinie skutecznej kontroli połowów prowadzonych ich flotą. W raporcie tym napisano: „Jeśli władze polityczne chcą, aby WPRyb osiągnęła cel zrównoważonej eksploatacji zasobów rybnych, znacząco należy wzmocnić obecne mechanizmy kontroli, inspekcji i sankcji”.

Sektor rybołówstwa UE otrzymuje z Unii Europejskiej corocznie około 850 mln euro na wsparcie strukturalne, w tym na modernizację statków, oraz 150 mln euro na umowy zapewniające dostęp do towarzysk. Jednocześnie, wkład UE w działania dotyczące kontroli i egzekwowania prawa, jak również w zbieranie danych jest ograniczony do kwoty około 50 mln euro na każde z tych działań. W przyszłości, więcej publicznych środków należy przeznaczyć na poprawę jakości danych naukowych, na wzmocnienie systemów kontroli i regulacje egzekwowania prawa.

Wiele komercyjnych zasobów ryb w europejskich wodach nie zostało nawet oszacowanych, co osłabia skuteczność zarządzania rybołówstwem. Przyszłe zasady subsydiów muszą wspierać niezależne badania naukowe mające na celu oszacowanie i zmniejszenie oddziaływania na siedliska i ekosystemy.

Pomoc dla przyszłych działań, takich jak szkolenia, współpraca pomiędzy naukowcami i rybakami, ochrona środowiska morskiego we wrażliwych obszarach oraz badania i rozwój na rzecz bardziej selektywnych narzędzi połowowych, pomogą w

² Specjalny raport nr 7/2007 na temat systemów kontroli, inspekcji i sankcji odnoszących się do zasad zachowania wspólnotowych zasobów rybnych

skierowaniu całego sektora na tory bardziej zrównoważonego rozwoju.

Można się spodziewać, że eliminacja nadmiernych mocy połowowych doprowadzi do redukcji zatrudnienia w sektorze połowowym. Zatem pomoc publiczna będzie niezbędna na łagodzenie skutków tych przemian. Niemniej jednak, pozostali operatorzy odniosą znaczne korzyści z równowagi między zdolnością połowową a dostępnymi zasobami ryb i w związku z tym, będą w stanie doptacać do ewentualnych rekompensat (zasada, że płaci ten, kto korzysta).

Przejrzystość

Decydenci polityczni, naukowcy i opinia publiczna muszą mieć dostęp do większej ilości informacji o wyższej jakości, aby móc dokonywać oceny wpływu, rozkładu i skuteczności subsydiów, oraz aby analizować efektywność wydatkowania pieniędzy podatników.

Europejska inicjatywa na rzecz przejrzystości postawiła wymóg ujawnienia odbiorców Europejskiego Funduszu Rybołówstwa. W praktyce, informacja ta przedstawiana jest w tak zróżnicowanych formach, że jej prawidłowe zbadanie i kontrola krzyżowa są niemal niemożliwe. Nie są już dostępne istotne informacje na temat tego, jakie rodzaje statków lub rodzaje projektów uzyskały unijne dofinansowanie.

OCEAN2012 uważa, że publiczne środki powinny być wykorzystywane jedynie w sposób służący dobru publicznemu, oraz w celu łagodzenia społecznych kosztów przechodzenia na zrównoważone rybołówstwo.

Więcej informacji na temat potrzeby wyeliminowania nadmiernych zdolności połowowych, kluczowej siły napędzającej przetłówienie, można znaleźć w Dokumentie informacyjnym 5: *Dostosowanie zdolności połowowych do dostępnych zasobów*.

OCEAN2012 to koalicja organizacji zmierzających do takich zmian w europejskiej Wspólnej Polityce Rybackiej, które położą kres nadmiernym połowom, niszczycielskim praktykom połowów i umożliwią sprawiedliwe i równomierne korzystanie ze zdrowych zasobów ryb.

Koalicja OCEAN2012 została zainicjowana i jest koordynowana przez Pew Environment Group będącą agendą d/s ochrony przyrody fundacji the Pew Charitable Trusts - organizacji pozarządowej mającej na celu położenie kresu nadmiernym połowom ryb w oceanach świata.

Członkami założycielskimi OCEAN2012 są: Coalition for Fair Fisheries Arrangements, The Fisheries Secretariat, **nef** (new economics foundation), Pew Environment Group oraz Seas at Risk.